

ORFEÓ MONTSERRAT

— DEL —

CENTRE MORAL INSTRUCTIU

DE

GRACIA

Ros de Olano, 7 y 9

Molt Sr, meu:

Tinc la satisfacció de posar en vostre coneixement l'acort pres per la Junta de Govern de l'ORFEÓ MONTSERRAT del Centre Moral Instructiu, de Gracia, a' exposar-vos l'idea de procurar que tots els Orfeons de la Germanor ^{en llurs concerts} concedeixin aventatge en el preu de les entrades i localitats a tots els orfeonistes dels Orfeons adherits.

Per tal de que, si la creyeu acceptable pel que pugui contribuir al foment de la Germanor i lligament entre 'ls nostres ORFEONS, poguen donar-li els seu curs corresponent.

Que Deu vos guardi molts anys

Per.A. del C. D.
El Secretari,

Amas

Sr. President del Concell Permanent de la Germanor dels Orfeons de Catalunya.

Barcelona 22 Octubre 1920

ORFEÓ MONTSERRAT
DE GRÀCIA

ASTURIES, 8, 1.ª, 2.^a
BARCELONA

Gener de 1934.

Sr. President de l'Orfeó ~~Sobala Orfeonica~~

C I U T A T

Distingit Senyor:-

No havent estat possible l'avinença entre la Junta del Centre i l'Orfeó Montserrat (com podeu constatar per l'adjunt manifest), l'Orfeó Montserrat, ço és, tot l'Orfeó Montserrat amb el seu Mestre al cap s'ha vist constret a separar-se del Centre Moral, als 27 anys de figurar-hi com a Secció.

Per la qual cosa us preguem que vos serviu prendre nota de que l'Orfeó Montserrat fins ara conegut amb el nom d' "Orfeó Montserrat del Centre Moral Instructiu" és el mateix Orfeó que fora del Centre ha quedat legalment constituït amb el nom d' "Orfeó Montserrat de Gràcia" i que té establerta la secretaria, de moment, al carrer Astúries, n°. 8 - 1er. 2a.

Com ja es desprèn del mateix manifest, hem restat sense "Senyera", per haver desaparegut furtivament del seu lloc sota l'empesa del President del Centre. Per tant, doncs, i per tal de defugir tota violència, ens adrecem a tots els orfeonistes catalans demanant-los l'almoïna única de 0.10 pts. per a procurar-nos una nova "Senyera" que essent filla de la caritat esdevingui ja abrusat d'amor el primer gest d'aquesta nostra segona tongada.

Molt agraiem, doncs, Sr. President, que amb la Junta que amb tan d'encert presidiu vulgueu acollir benignament aquesta súplica nostra recaptant per a nosaltres de cada un dels vostres cantaires la quantitat dita de 0.10 pts. la suma de les quals ens podeu transmetre per mitjà de la "Germanor d'Orfeons" o bé directament d'acord amb l'adreça més amunt indicada.

I amb l'expressió de la nostra reconeixença més pregonna, vos oferim, ensems, el testimoni de la nostra més digna consideració.

El President.

Antoni Portella

El Director.

Antoni Segura

ORFEÓ MONTSERRAT
DE GRÀCIA

ASTURIES, 8, 1.ª, 2.ª

BARCELONA 5 de Febrer de 1934

Sr. President de la
Germanor d'Orfeons de Catalunya
C I U T A T

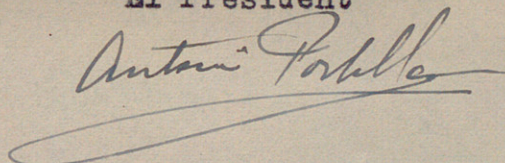
No havent pogut arribar a una avenença amb la Junta del Centre Moral (com podeu constatar amb l'adjunt manifest) ens hem vist obligats a constituir-nos legalment sota el nom de ORFEO MONTSERRAT DE GRACIA pregant-vos ara volgheu canviar la nostra inscripció per aquest nom guardant el mateix ordre cronològic, tota vegada que es tracta només d'un canvi de nom i no d'un canvi d'Orfeó.

Ensems us acompanyem una còpia de la lletra que hem adreçat a tots els Orfeons de la nostra GERMANOR, per tal de procurar-nos una nova bandera.

I aprofitem aquesta avinentesa per oferir-vos el testimoni de la nostra més digne consideració.

Per l'Orfeó Montserrat de Gracia

El President

Orfeó Montserrat de Gràcia

(abans) Orfeó Montserrat del Centre Moral Instructiu.

A LA CONSIDERACIÓ DELS SOCIS DEL CENTRE MORAL I DELS PROTECTORS DEL NOSTRE ORFEÓ

L'Orfeó Montserrat del Centre Moral Instructiu de Gràcia (materialment) no es troba al local del Centre Moral

Com l'Orfeó justifica la seva posició

Historial

Es prou coneguda l'obra de l'Orfeó, així com l'esperit religiós que l'informa, per a què calgui rememorar-ho ací.

Durant molts anys ha estat un dels principals organitzadors de la majoria dels actes catòlics del Centre, i constantment ha curat de gloriejar el seu nom amb les visites de germanor a les Societats afins i la seva aportació a les Institucions benèfiques i culturals. És per això que ha merescut sempre l'atenció més afectuosa de tots els Consiliaris i Junes que ha tingut el Centre (durant els 27 anys de la seva actuació) fins a l'actual Junta directiva.

Antecedents

Primera topada (que podríem dir): Un directiu sollicita la col·laboració de l'Orfeó per tal d'organitzar una vetllada íntima endreçada a Goethe i celebrar-la a la sala d'assaigs de l'Orfeó. La Junta hi convé i àdhuc el Mestre s'ofereix a musicar alguna lletra. A última hora, però (moments abans), el Director s'assabenta que la festa és feta pública i anunciada per a celebrar-se a la sala d'espectacles. No essent això el convingut i no trobant-se tampoc preparat per aquest canvi (i sense temps material per a aparellar-se), el Mestre, d'acord amb la Junta, decideix suprimir la part (un de tants números) confiada a l'Orfeó.

Hi intervé la Directiva; es donen explicacions, i la cosa resta acabada.

Segon encontre (i valgui la dita): L'any passat, la Directiva del Centre demana a l'Orfeó la seva participació a una festa de la Catedral. El Director i la Junta, d'acord amb el *Motu-proprio* que prohibeix el cor mixt a les Esglésies, conscients de la seva missió, reclamen el degut permís, el qual els és promès sense reserves. Es celebra, però, l'acte, i el permís no compareix. Ve aquest any, i els directius tornen a demanar la mateixa participació de l'Orfeó, la qual cosa fa que la Junta de l'Orfeó i el Mestre, per a salvar llur responsabilitat, prefereixin donar acompliment a un anterior compromís, excusant el de la Catedral.

Vénen també els deguts aclariments, i la cosa sembla igualment arranjada.

Tercer ensopec: Els amics de la sardana projecten una festa a la Plaça del Sol, a profit dels tuberculosos, i gestionen el concurs de l'Orfeó, el qual els és acordat, atès el seu fi caritatiu. Surten els programes anunciant, però, la presència de la primera Autoritat civil, i la cosa s'embolica. Alguns socis mouen renou, i el President del Centre es basqueja per a fer retirar l'Orfeó. La Junta de l'Orfeó troba que la sola assistència de l'Autoritat no és prou motiu per a desfer-se del compromís, sobretot tenint en compte el seu caràcter benèfic. Posa la solució a l'albir del President de la Societat, i aquest defuig la responsabilitat. Es celebra, doncs, la festa, amb la cooperació de l'Orfeó, i comença per aquest un veritable calvari.

Confusió

A la vigília ja d'aquest últim acte, el principal renouer (amb l'aquiescència del Consiliari) adreça una lletra a l'Orfeó considerant-lo indigne del nom que porta, i pocs dies després la Junta Directiva acorda la suspensió de la Junta de l'Orfeó.

Crisi de Justícia

La Junta de l'Orfeó, en nom de tot l'Orfeó i del seu Mestre, fa palesa la seva estranyesa i suplica a la Junta del Centre que li siguin donats els motius sobre els quals s'ha recolzat la seva suspensió per a poder defensar-se, puix té la plena convicció de no haver mancat en res que mereixi una sanció tan sensible.

La Directiva contesta fent-li saber, no els motius, sinó que ja ha nomenat una Junta nova per a substituir-la (desdenyant el reglament de l'Orfeó).

L'Orfeó recorre. Nomena un representant que s'entrevista amb el President de la Societat donant-li tota llei de satisfaccions i oferint-li ensem un acte de submissió de tot l'Orfeó i la Junta.

El President del Centre no es dóna. En fa qüestió personal, i fins amenaça amb la dimissió. Vol que es compleixi l'acordat perquè és acordat, i prou. No hi valen apel·lacions.

Fins al cap d'un mes no vénen (i encara de paraula) els sospirats motius: Sobretot que no es toqui la qüestió de la Plaça del Sol, ja que per a res, diuen, no s'ha tingut en compte. Particularment, hom sap la importància que li donen; però, per a discutir-ho, ni es pot alludir tan sols.

Allò de la vetllada de Goethe sí que compta. I allò altre de la Catedral, encara més. (Als set i quatre mesos, respectivament, de liquidada la cosa).

També es retret el que l'Orfeó aculli algun element no del tot identificat amb nosaltres, sense voler reconèixer, emperò, que precisament ja és el seu fi primordial l'atreure'l mitjançant la germanor i el bon exemple, i sense parar esment, tampoc, que elements semblants puguin trobar-se en altres Seccions sense inspirar cap escrúpol.

I es queixen, encara, que l'Orfeó enguany celebrà el Romiatge a Montserrat (el que fa dotze) ignorant-ho la Directiva, com si no fossin ningú ni el President de la Societat, que l'anuncià i recomanà al mateix Centre (en un esmorzar de germanor), ni el Consiliari que aprovà el primer avís de propaganda i contribuï a la mateixa confecció del programa. Vaja!...

Clar, que més que motius (tan fàcilment rebutats per l'Orfeó) semblen excuses, però, almenys, són una resposta, per infantil que sigui. Millor per a l'Orfeó.

L'Orfeó, per tant, es troba deseparat. Fins el recurs del representant de l'Autoritat superior li falla. El Consiliari es mostra parcial des del primer moment, convertint-se en jutge i part a la vegada. (Si tothom acusa, qui resta per a judicar?)

I continua l'odissea: Li són suspesos els assaigs i la seva actuació. Tot, però, dejú d'explicacions.

A l'últim, hom diu que es vol anar cap a la reorganització de l'Orfeó. Si és per a millorar-lo, santa paraula!... El fi, però, no justifica els mitjans. En tots els assumptes, no és pas el que menys influeix la manera com es fa cada cosa. Si l'Orfeó sosté que se li fa

una injustícia i no se li prova ni es procura provar-li el contrari, com és possible que sobre d'aquest tort s'hi pugui edificar res que tingui gens de solidesa?

Si com a catòlics àdhuc tenim el deure de resistir una llei injusta, com se'ns pot negar el dret de discutir l'acord d'una Junta que considerem injust?

Crisi de Caritat

Es ben manifesta. La facilitat en acusar, res més no ho prova. Qui no sap que el condemnar massa prompte, és molt prop de condemnar de grat?

Pobre Orfeó!... Se li suspèn la Junta. Se li retira la Senyera. Se li nomena Junta nova. Se li suspenen els actes. Se li barra la porta (als 27 anys d'existència). I tot això, sense el més petit avís; sense cap advertiment; sense la més elemental exhortació; sense donar la cara; sense procurar una conciliació; sense curar de convèncer-lo; sense mirar ni de justificar-ho tan sols.

La fredor amb què s'ha portat aquesta qüestió, la passivitat en veure allunyar uns companys... no delata a bastament una manca de germanor?

Endevinaria ningú que tot això pot passar entre amics, entre socis d'una Societat cristiana?

El mateix acte de publicar una acusació dubtosa, perquè és del tot impugnable (ni que fos certa, tampoc), pot haver-lo inspirat mai la Caritat?

Als elements no del tot identificats amb nosaltres que pogués haver-hi, quin desengany ni els ha de causar aquesta desafecció entre nosaltres?... No ens poden retreure l'exemple del Bon Pastor, que deixa les noranta-nou ovelles segures, per anar a l'encalç de l'esgarriada?

Conseqüència

Davant, doncs, de tot aquest estat de coses tan aliè al fi del Centre, tan contrari a la nostra doctrina i tan poc adient amb els nostres ideals, l'Orfeó, podia arronçar-se d'espatlles? No, i mil vegades no! Que el viure sense dignitat és una manera d'atrofiar-se. Per això l'Orfeó (tot l'Orfeó) decideix prosseguir el seu apostolat, de moment, en un altre lloc, lliurar l'assumpte a la competència d'una Autoritat més alta, i esperar, confiat, la seva resolució.

Té més força, emperò, l'obstinació que el raonament, i la solució s'encalla a desgrat de la nostra sana intenció i de la bona voluntat del nostre estimat intercessor, al qual restem des d'ací el més pregonament reconeguts. No hi ha avinença possible, tot i no exigir ni demanar res l'Orfeó (tret la reparació de la Justícia i de la Caritat que creu conculcades). Que consti.

Esgotats tots els mitjans, de sobte, no se'ns acut altre camí que el d'esperar una Junta més comprensiva, menys arbitrària, amb més cor i amb menys deliri de manar: Que capeixi que l'Autoritat és per a la Societat i, per tant, un servei i no un privilegi: Que essent la Societat per a l'individu, l'Autoritat deu trobar-se limitada sempre pel respecte al dret de cadascú, no podent, per tant, fer el que vol, sinó el que deu: Que el sol fet d'ésser Autoritat no dóna la raó: Que el principi d'Autoritat sempre s'aferma millor convenent que no cohibint i atropellant: Que només manant amb amor s'obté l'obediència: Que la veritable unió no s'assoleix extirpant les diferències raonables, sinó respectant-les, harmonitzant-les i fent-les convergir vers el fi de la Societat: Que l'esperit humà és més propens a seguir que a ésser conduït per la violència.

Cal esperar, doncs, que la Caritat i la Justícia senyoregin altre cop pel nostre Centre. Que hi regni més l'esperit de Crist que el malastruc egoisme.

Per tant, tot el nostre ànim s'adreça ara devers la benvolença de tots els nostres consocis i protectors, pregant-los que en aquestes hores tan amargues per a nosaltres no ens manqui el seu preciós ajut.

L'Orfeó té fam de viure. Fretura d'aire pur. No es vol asfixiar.

Per Déu i per Catalunya vam néixer. Per Déu i per Catalunya ens hem defensat. Per Déu i per Catalunya volem continuar la nostra obra social, cada jorn més abrandada pels nostres cants al Cel i a la Pàtria.

Glossari

L'acte de publicar l'acusació que hem alludit consisteix en una circular (sense data ni segell) signada pel President del Centre, per un President nominal de l'Orfeó (sense Orfeó) i pel Consiliari, repartida als socis (a espatlles de la Junta Directiva) i acusant l'Orfeó de: *negar-se sovint a contribuir a actes de pietat (quins?) i d'homenatge a la Jerarquia (quan?) i de prendre determinacions greus i àdhuc comprometedores*.

Com que aquesta acusació és totalment il·lusòria i, per altra banda, els signants de la circular diuen posseir la documentació per a provar-la, nosaltres apellem a la cavallerositat de dits Senyors per a què ens sigui mostrada la tal documentació, la qual mai no haurien hagut de reservar-se, de voler fer més palesa llur bona fe davant l'imperatí del nostre viutè manament.

(En contra, nosaltres, com a mostra que reflecteixi una mica només l'ambient que ens ha envoltat, podem remarcar, ací, que a la referida festa de la Catedral, l'assistència a la qual fou tan recomanada, el Centre hi contribuï celebrant a la mateixa hora una sessió de Cinema amb el concurs de bastants directius, la qual cosa fou ben censurada, per cert, per algú de la mateixa Directiva. Així com serà també oportú de dir que a l'acte que organitzà l'Orfeó per tal de commemorar el dinovè centenari de la Passió de Nostre Senyor Jesucrist [l'únic acte celebrat exclusivament a aquest fi], la Junta del Centre hi col·laborà anant amb els del Teatre a celebrar un àpat [precisament de germanor] amb la presència del Consiliari...)

L'Orfeó accepta que pugui equivocar-se; per això és que de bell principi ja demana, per bé que inútilment, la discussió aclaridora. No ha pas de passar pel que no és.

Adhuc admet la bona voluntat dels dirigents, que també una Junta es pot errar i ésser víctima de les confidències.

Pel que no passa és per la influència destructora dels irresponsables; dels emboscats que sofreix el Cen-

tre; dels rebentadors de tot allò en què ells no poden trafiquejar.

Per ells ja sucumbí una esplèndida «Secció d'Esports» pel sol pecat de prosperar massa. Per ells també va desfer-se una esponentosa «Jovenut», fogar de les més belles esperances. I és igualment per les maquinacions d'ells que ara es bandegi l'Orfeó.

I és per ells principalment la major part de la resistència de tot l'Orfeó, Junta i Mestre. Es que encara no era hora de dir prou?...

Està clar que havíem pensat en una reunió general; però l'experiència ens n'ha desaconsellat. Vegem com: En les últimes eleccions de Junta Directiva, perquè uns socis (per cert dels més conseqüents i assidus), amb tot el seu dret, presentaven una candidatura enfront de la Directiva, qui es presentava ella mateixa, es va reclutar la gent sota l'amenaça d'un gran perill que corria el Centre, i és natural, van decidir la votació els socis més estranys a la casa, molts dels quals no havien estat mai a la Societat, i alguns àdhuc hagueren de preguntar-ne la direcció. Tan gros seria el perill, que fins exigí a la Junta el sacrifici de presentar-se i votar-se ella mateixa, talment, com si el risc el corregués més ella que el Centre.

Els maliciosos fan córrer que tot l'esdevingut a l'Orfeó és en revenja d'haver l'Orfeó defensat aquella candidatura tan perillosa. Pitjor per ells. L'Orfeó prefereix sempre ésser sorprès a pensar mal dels altres.

Aquest mateix *manifest* sols Déu sap la pena que ens costa. Pel Centre i per l'Orfeó, però, bé podia acceptar-se, sobretot, si el dolor moral que podem ocasionar arriba a convertir-se en bé, com el dolor material que, tot posant al descobert la nafra, ofereix ensem la gran avinença de guarir-la.

No són ganes d'escàndol. Durant cinc mesos hem callat i sofert totes les impertinències imaginables. Després de la circular detractora, hem aguantat dos mesos sense contestar. Es pot dir que hem esperat... fins acabades les esperances, per a recórrer. Amb tot, procurem conservar la màxima serenitat per tal de poder captenir-nos el més conscients i verídics possible

Colofó

No siguem derrotistes, tanmateix. No desmaiéssim pas. Comprenquem ensem que l'antiquada organització de moltes de les Associacions anomenades catòliques, no responen, de molt, a les actuals necessitats (els resultats ho proven) i que totes aquestes convulsions són pròpies de l'estat d'inquietud dels qui voldrien que la Societat llur fos la capdavantera de la nova estructuració. No és pas rebellia negativa la nostra resistència, sinó filla d'un zel ben constructiu.

La renovació s'imposa. O redreçar-se o consumir-se! O despertar o morir! Durar no és viure. La Jovenut ja empeny massa. L'anar tirant no pot satisfer ningú.

Així ho veiem nosaltres. Si és que anem equivocats, se'ns podria argüir des de les planes del *Bulletí* que fa el Centre, admetent-hi també el nostre parer degudament sotmès a la censura eclesiàstica.

Sens dubte que això seria un bé, si, com a nosaltres, a tots ens animava només el propòsit, no de guanyar, sinó de fer triomfar la veritat. Donar la cara és mig donar-se les mans.

Siguem més conseqüents: No som un Centre instructiu? Doncs, per què ens hem de negar a nosaltres allò mateix que anem oferint als altres, precisament?

Corregir al qui va errat, no és justament una de les nostres més belles obres de misericòrdia? L'Orfeó, doncs, no deu ésser menyspreat.

Estimats consocis: L'Orfeó, el nostre Orfeó Montserrat es plany d'abandon. Serà gaire gloriós per al Centre que es deixi caure en el buit el seu clam?

Es tracta de quelcom més que de la pèrdua d'uns quants socis, amb tot i ésser això molt important en aquests temps. És qüestió de fer l'ambient propici a què els homes d'aptituds i amb ganes de treballar heguin satisfacció en llurs inquietuds d'acord amb la prosperitat del Centre. En tants d'homes de vàlua com han passat per la nostra Societat, d'haver-s'hi trobat bé, no haurien estat molts els que s'hi haurien quedat?...

Es gaire edificat, per exemple, que l'Orfeó Montserrat, amb tot el seu nom i història (de 27 anys), s'hagi de veure posposat a un grupet que porta tot son ideal condensat en el seu nom (*la xeringa*), que ell mateix es glorieja d'haver-se donat?...

Es que aquesta anomalia que explica a bastança el que el Centre no acabi d'atényer mai el lloc que pel seu fi li correspon, encara no s'ha d'acabar?

Vosaltres teniu la paraula.

No volem pas armar cap revolució. Una reacció sí que la voldríem promoure. Per això només us demanem (si us sembla eficient) que qui estigui d'acord amb el nostre criteri, ho manifesti així a la Directiva del Centre. Molt serà que a l'últim no arribi a imposar-se el bon sentit.

Antoni de la Portilla. — Josep Borràs. — Josep Padrol. — Josep Salvany. — Marian Rovira. — Francesc Carulla. — Ramon Carulla. — Lluís Carulla. — Francesc Pujol. — Josep Pardinas. — ANTONI PÉREZ MOYA. — Roser Carulla. — Carme Carulla. — Assumpta Pera. — Mercè Nadal. — Emília Gómez. — Magdalena Clèries. — Josepa Roig. — Ignasieta Bacardí. — Eulària Busquets. — Roseta Coll. — Maria Liñan. — Maria Rovira. — Viciòria Rovira. — Roser Pollina. — Roseta Calveras. — Neus Pérez. — Mercè Pérez. — Magdalena Pérez. — Eulària Raventós. — Francesca Lujan. — Roseta Quintana. — Jacinta Andreu. — Josefina Andreu. — Mercè Margarit. — Maria Ronchera. — Teresa Ronchera. — Carme Prats. — Pilar Casals. — Teresa Rovira. — Carme Pollina. — Mercè Liñan. — Mercè Mateu.

Joan Guanyabens. — Antoni Salvany. — Jaume Latorre. — Josep Bach. — Joan Pla. — Josep Pla. — Desideri Oriach. — Francesc Busquets. — Miquel Oliya. — Pau Andreu. — Francesc Peña. — Lluís Soler. — Santiago Raventós. — Joaquim Clos. — Joan Raventós. — Jaume Masip. — Joaquim Nogué. — Enric Llansana. — J. Morrell. — J. Santjust. — J. E. Vernis. — Josep Carulla. — Jaume Calveras. — Josep Gómez. — Tomas Santjust. — Jacint Niqui. — Jaume Carulla.

Desembre de 1933.